

BÁCSKAI HIRLAP

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI LAP.

Előfizetési árak:

Egy évre 8 frt — kr.
Fél évre 3 frt — kr.
Negyed évre 1 frt 50 kr.
Egyes szám ára 4 kr.
Hetfői szám 2 kr.

Nyitászorokint 20 krajczár.

Szerkesztőség:

Kossuth-utca Vojnich-palotában

Megjelenik minden **hétfőn, szerdán, pénteken és vasárnap reggel.**

Felelős szerkesztő:

Dr. CSILLAG KÁROLY

Főmunkatársak:

Dr. RÉVÉSZ ERNŐ
KONDOR OTTÓ

Társ szerkesztő:

Dr. BLAU GÉZA

Hirdetési díjak:

a 16 részre felosztott oldalón egy hely — a 30 kr kincstári bélyegilletékekkel egygyütt — 1 frt. 1/2 vagy egész évi hirdetések-nél árkedvezmény.

Kéziratok nem adatkak vissza

Kiadóhivatal:

Kossuth-utca Vojnich-palotába

Nincs kereskedelmi egyesületünk!

Bármennyire is föllendült városunk az utolsó évtizedben úgy a külső szépség mint a középítkezés terén, mégis a város haladásának éltet adó kereskedelmi forgalom nincsen arányban sem a város területével, sem lakosságának számával, sem azzal a kedvező helyzettel, melyet a szerencsés vasuti viszonyok nyújtanak.

Korántsem gondolhatunk olyan kedvező körülményekre, amelyek között például Szeged, Arad, Nagyvárad vagy Temesvár van és nem húzhatunk párhuzamot azokkal a városokkal, amelyek ugyszólván fejlődésük tetőpontján állanak — csupán csak a mi viszonyainkra való tekintetből is szomoruan kell belátnunk, hogy nemcsak hogy a kereskedelmi forgalomnál a megfelelő arány hiányzik — de absolute e téren nem haladtunk.

A vasuti vonalak koncentrálása sem vitte előre ügyünket, mert ez a nagy forgalom, mely ott van ugyszólván direkte csak állomás jellegű és városunkat nagyobbrezt nem is érinti.

Ezt a hiányt régen érzi városunk és szó sincs róla, hogy ezen egyhamar

változtatva lesz, mert ehhez nemcsak idő kell — nemcsak alkalmas viszonyok kellene ahhoz, de első sorban is kell egy tömör egészet képező kereskedőosztály, amely nemcsak egyénileg fejti ki üzleti tevékenységét, hanem amely mintegy őrszem őrökődik minden felett, ami a kereskedelem emeléséhez és fejlesztéséhez tartozik, amely nemcsak akadályokat tud leküzdeni, de előnyöket is teremteni, amely előnyök a forgalom emelését, a kereskedelmet előmozdító segédeszközök javítását és szabályozását jelentik.

De hogy ilyen kereskedő osztály, amely e modern irányban haladna, felnevelkedjék városunkban, annak első előfeltétele volna az, hogy egy az összműködésre serkentő és a közös érdeket előmozdító egyesület állana fenn, amely egyrészt mint erkölcsi testület befolyásával a megfelelő helyzetet magának megteremtené, másrészt minden erejével oda működne, hogy a kereskedelmi forgalom az iparral karöltve ott is kereshetne magának teret, ahonnan eddigelé leszorítva volt — és a kívülről jövő versenynek utját állaná.

Ilyen kereskedelmi egyesületünk azon

ban nincs és bármennyire napról-napra jobban és jobban érezzük annak hiányát, még csak arról sem hallunk beszélni, hogy ilyen egyesület megteremtésére valaki is gondolna.

Ennek az egyesületnek nagy horderejű hivatása lenne — különösen hatulesni tudna azon az ósdi felfogáson, amely annak idejében a Lloyd társulatot megalapította és amely szűk korlátu felfogás annak az egyesületnek elzúlésére vezetett.

A kereskedők egyesületének egészes alapon leendő megteremtése évtizedekkel vonná előbbre városunk haladásának ügyét — és aki bátor és merész kezekkel azt létesíteni tudja majd, nem végzett haládatlan munkát.

Nemcsak mi, de az egész közvélemény támogatná az ügyet — de támogatná a város is — mert nem egyeseknek, hanem a városi közügynek tesz szolgálatot e támogatással.

Hiszszük, hogy felszólalásunk nem fog nyom nélkül elroppenni, ha megfeleledkeznenek róla, mi emlékeztetni fogjuk az illetékes köröket az általánosan érzett hiányra!

TÁRCZA.

A „lelkiismeret.”

Karcolta: Bározi Géza.

A boldog emlékeztető „Bácskai Napló” hasábjain szenzációs közlemények láttak napvilágot.

Megénekeltük a választások izalmait, de a sebesen rohanó idő hullámai elsodorták a dörgedelmes vezércikket emléket, sőt még Ugron Gábornak is, a-kit egyenesen mi hagyunk ki a parlamentből, alapos kilátásai vannak a szegvári mandátum révén megczafolni jóslatainkat. Kitisztult a politikai láthatár, és a „Bácskai Napló” politikai karaktere feledésbe borult.

Jó Vasdényei Géza is kiheverte a „Bácskai Napló” ostorcsapásait, azóta jogi szakcikkei Erdélyi Sándort arra a meggyőződésre vezették, hogy nagy közigazgatási kapacitás, és most Wekerle oldalán orvosolja közigazgatásunk tömémentelen visszszárgait, a felebbezési tanács zivéről is ártalmatlanul pattantak le a támadások mérges nyilai, mert hiszen ép úgy kedve szerint osztja az igazságot, mint

annak előtte és Dr. Atropinnal egymásnak kölcsönösen megbocsátának.

Szegény Kalmár Arnoldnak is begyógyultak azok a sebei, melyeket a felelős szerkesztő jogos felháborodása ejtett rajta, és Seress Gyula is meglelte boldogulását valahol a journalistikai harctér széles mezéjén.

Maga a megboldogult szerkesztőség is megkötötte az örök békét a véd és dacszövetséggel, hogy másnak nem hagy békét. Telecskai Balázs nagy diadallal megérte azt az időt, hogy a szerkesztő által perhorreskált „croquis” nyomdafestéket látott, és most a szerkesztőség kart karba öltve nyesegeti szorgosan a társadalom fonákságait, ostorozza a „Hymnus” esküdt ellenségeit, és nem riad vissza a szíven talált prépost egyházi átkaitól, melyeket az „Alapítók” karának mosdatlan szitkai kísérnek.

Ki hitte volna, hogy a „Bácskai Napló” illuzióis légvári egy lelkiismeretlen kiadónak egyetlen lehelleteré összeomlanak, és annyi dicsszomjas journalistának világraszóló eszméit megfosztják a halhatatlanságtól!

Ki hitte volna, hogy a nagy szeretettel

és ambícióival tervezett épület oly hamar rombadől, és maga alá temeti a hármas lapiró-szövetségnek legszebb reményeit!

De hát minden mulandó, és legmulandóbb a földön az ideál.

Am ha elpusztult a „Bácskai Napló”-nak impozáns fellegvára, az eszme nem halt meg feltámadt halottaiból, és ha Krausz és Fischer, no meg az előfizető és hirdető közönség úgy akarja, él és virágzik a „Bácskai Hírlap!”

A mi újságunk oszlopos gondozóiban sem halt meg a „lelkiismeret,” sőt az egy éves silentium tartama alatt vehemensen furdalt bennünket, mignem a „koporsóból kitört és eget kért.”

Mindent elborított a feledés sűrű leple, a sürgő-forgó társadalom nyugzó zaja eltemette a politikai napilap emlékeztetőt, általános bűnbocsánat van hirdelve az újság összes vétkeiért, mi pedig fokozott munkakedvvel és csüggedetlen elszántsággal azt kiáltjuk: „A gárda meghal, de nem adja meg magát!”

És mégis a jobb sorsra méltó napilap működésének gomolygó kódéből rikitóan bontakozik ki egy élő szemrehányás az olvasó-kö-

Különfélék.

— **Áthelyezés.** A m. kir. igazságügyminiszter Füstí Antal szabadkai kir. törvényszéki aljegyzőt, a nagybecskereki kir. törvényszékhez helyezte át.

— **Áthelyezés illetve előléptetés.** Dr. Medgyesi Lajost, főgymnasiumunknak volt jeles tanárát a vall. és közokt. m. kir. miniszter Kaposvárról Zalaegerszegre helyezte át s egyúttal megbízta az igazgatói teendők ellátásával.

— **Náváltoztatás.** Rupprecht Alajos szatmári kir. kath. főgymnasiumi tanár, vezetéknevét belügyminisztr. engedéllyel „Orosz”-ra változtatta.

— **Lemondás.** Jenei Mihály baja város tisztí mérnöke, a ki nemrégiben elhalt rokona után tetemes örökséghez jutott, állásáról lemondott.

— **Pályázat.** A zombori pénzügyigazgatóság — mint a hivatalos lapban olvassuk több p. ü. főlvigyzói állásra pályázatot hirdet, 1 frt. 10 kr. napi zsold, 50 frt évi ruházati álltalány és a mellék járadékokkal. Pályázatok kellően felszerelve két hét alatt a zombori pénzügyigazgatóságához intézendők.

— **Köztisztaság.** A f. okt. hó 12-én tartott közigazgatási bizottsági ülés alkalmával Dr Kertész Sándor városi főorvos közegészségi szempontból a bizottság elé azon indítványát terjesztette, miszerint javasoltassék a v. tanácsnak, hogy legalább az I só körben az összegyűlt szemét a jövőben hetenkint háromszor, és pedig: minden hétfőn szerdán és szombaton egy szeméjhordó kocsi által a városból kivitessék. A városi főorvos ezen üdvös és közegészségügyi szempontból okvetlenül szükséges indítványát a közigazgatási bizottság tagjai örömmel fogadták s elfogadták a városi főorvos azon indítványát, hogy ezen javaslattal a városi tanácshoz pártólólag fogják felterjeszteni. Hogy ezen javaslat nem csak javaslat marad, hanem meg is valósul úgy hisszük, ezt a v. tanács el fogja határozni.

— **Szerencse a szerencsétlenségben.** Klein Gyula zombori ö. t. parancsnok okt. 2-án tüzeset alkalmával vízszert után nézve, a főtéren levő városi kutba esett. A tüzoltók gyors segítségével kimentette a buzgó parancsnokot, ki karján és mellén könnyebb sérülést szenvedett.

— **Hűtlen cseléd.** Lengyel Mari Szögeden

zönség ajkairól, mely zaklat és üldöz bennünket folyton, melytől szabadulni nem vagyunk képesek, és melyet közmegelégedésre elintézni becsületbeli kötelességünknek tartunk.

Minek csigázzam fel a végletekig az avatlatlanok kíváncsiságát, inkább megmondom hamarosan.

A „Bácskai Napló” minden számában ott pompázott „A lelkiismeret” című regény élénk fantáziájú munkatársunk Bán Henrik tollából, és hogy az újság egy szer napon csődöt mondott, meg kellett szakadnia a lelkiismeret fonálának is. No hát kérem, az olvasóközönség onnank a regénynek folytatását reklamálja tőlünk lépten-nyomon, és tüzzel-vassal fenyeget bennünket, szemrehányóan szórva reánk a vádat: hol marad a „lelkiismeret”?!

Olvasóközönségünk megnyugtatósára sietünk közhírré tenni, hogy bírjuk Bán Henrik munkatársunk szent ígéretét, mihielyt rendbeszedi fantáziáját, folytatni fogja a „lelkiismeret” című regényét.

Ez lesz az a bizonyos mag, a mely minden intézményből elrettentő például örök időkre megmarad.

szolgálatba állott Kanyó I. táblabíró házához. A hűtlen cseléd azonban pár napi szolgálat után minden bejelentés nélkül odébb állott. Ez még ugyan nem volna oly nagy baj, mert hiszen cselédlet lehet kapni, de nem lehet kapni — pénz nélkül — ezüst kanalakat és villákat. És éppen azért, mivel Lengyel Mari ingyen és minden kérést mellőzve vitte el Kanyó I. táblabíró ezüst kanalait és villáit, üldözőbe vette a szegedi rendőrség. Lengyel Marinak azonban ügylészik szárnjai nőttek, mert — daczára annak, hogy Szabadkára utazott, a hol a rendőrség már fogadására kivonult, városunkba nem érkezett, s így valószínű, hogy a jómadár tovább repült, s míg a rendőrségek az ő nyomát itt a földön bontal, addig ő fent a magasban vigan röpököd tovább városról városra.

— **A szép asszony ajándéka.** K. L. jelenleg szabadkai hivatalnok, mielőtt városunkba jött volna, a fővárosban rendezett szerelmi légyottokat. Az utolsó légyottot ezelőtt egy évvel adta „Ős Budavárban” egy ennivaló herczig kis asszonykának, a ki a mellett hogy igen szép és vagyon felett is rendelkezik, a napilapok apró hirdetései között sokot holmi ismeretségeket keresni. A legújabb udvarló K. L. lett. K. L. ur csinos is, fess is és szellemes is. Tetszett R. A. asszonynak az elegáns gavallér, s csakhamar benső szerelmi viszony keletkezett az ifjú szerelmesek között. Turbékoltak otthon, szerelmes epedő pillantásokat vetettek egymásra az utcán, odaadónak egymás mellé a népszínház páholyának egy-egy homályos fülkéjében. Az aranyjuci szép napoknak azonban hirtelen véget vetett az igazságügyi miniszter. Áthelyezte K. L. urat Szabadkára, a szép asszony legnagyobb fájdalomára. A sors ellen nem lehet küzdeni, s K. L. ur elbucsuzva imádott asszonyától, felült a robogó vonatra, s elzónázott Szabadkára. Már-már elis feledkezett a szép asszonyról, mikor váratlanul tudomására adatott, hogy R. A. asszony holmi aranyóra és aranyláncz visszakövetelését emlegeti a hivatalos forumok előtt, a melyet egy izben — még Budapesten — őrizetere bizott. K. L. ur azonban mitsem tud arról a bizonyos óráról és lánczról, s váltig erősítgeti, hogy a szép asszonytól csupán a szerelem rózsalánczait vitte el magával. Hogy rózsaláncz vagy aranyláncz volt-e az a mit K. L. ur magával vitt ez majd nemsokára kiderül.

— **Az újvidéki polgármester ügye.** Újvidék városa Chottek grófnak július havában 16:000 frtot tartozott fizetni egy telekért; minthogy a házi pénztár, melynek a fizetést teljesíteni kellett, ez összeggel nem rendelkezett, a polgármester egyszerűen úgy járt el, hogy az árvapénztárból kivett háromezerhatszáz forintot, a nélkül, hogy a törvény előírta számvevői ellenjegyzést kikérte, a nélkül, hogy a bevételt a házipénztári naplóba följegyezték volna, a nélkül, hogy a kiadást az árvapénztár javára elnaplózta és elkönyvelték volna. Szóval az árvapénztárból hiányzott az a háromezerhatszáz forint készpénz, melyet a napló és főkönyv kitüntetett. Chottek grófnak egy nyugtája fekdűt az árvapénztárba, mely semmi mást nem nyugtatott, mint azt, hogy a város neki fizetett, de egy szóval sem nyugtatta az árvapénztár kiadását. Ily állapotban találta a pénztárt a főispáni számonkérő szék, mely konstatálta is, hogy az árvapénztárban hiány fedezetelt föl. Nemes Sándor dr. törvényhatósági bizottsági tag ennek alapján a polgármester ellen fegyelmi

vizsgálatot és az összes pénztárak vegyes bizottság által való megvizsgálását indítványozta, de Flatt Viktor dr. főispán önkénykedve, a kérdéseket szavazás alá sem bocsájtotta. Nemes Sándor dr. törvényadta jogával élve, különvéleményt adott be a közgyűlési határozattal ellen. Ezt a két különvéleményt mellőzve, hagyta jóvá a belügyminiszter a közgyűlési határozatot a napokban. Pedig tény, hogy a polgármester törvénytelenül utalványozott, tény, hogy az árvapénztárban háromezerhatszáz forint hiány van, melyet még a főispáni számonkérő-szék is konstatált és tény az is, hogy Újvidéken a városi pénztárak körül a legnagyobb visszaélések történnék. Maga az a tény, hogy az árvapénztárban háromezerhatszáz forint volt, szabályellenesség, mert a miniszterleg jóváhagyott árvapénztári szabályzat meghagyja, hogy: „ha a pénztári készlet a kétezer forintot meghaladja, gyümölcsözőleg helyezendő el”. Újvidéken sikkasztás a város javaiból nem egyszer történt és hogy a pénzek is más célra használtak fel, mint a mire megszavaztatnak, mindennapi dolog. Hogy csak egynehány esetet említsünk, utalunk arra, hogy a városi szivattyutelepre megszavazott 16.000 frtot elköltötték annélkül, hogy a városi szivattyutelep felépült volna. A városházi alaplól, a mint a polgármester maga bevallotta, vagy 30.000 frtot más célra használtak fel. De azért Perczel Dezső belügyminiszter még sem változtatta meg a közgyűlés abszurd határozatát.

— **Kirabolt kereskedő.** Egynehány hét óta, nap nap után értesülünk a megyében történt betöréses lopásokról, melyeknek mind-egyike majdnem egy és ugyanazonké mond követetik el, mint a hogy Veisz Manó szentlászlói kereskedésének kirablása történt. F. hó 6-án Szent-lászlón éjjeli 12 órakor Veisz Manó ottmni vegyes kereskedő üzletének ajtaját ismeretlen tettesek feltörték, s behatolva az üzlet belsejébe, onnan nagymennyiségű vásznat, rövidáru cikket, fűszert, dohányt és szivarokat, körülbelül 400 frt. értékben elloptak. A csendőrség másnap a legerélyesebben kutatni kezdte a teit elkövetőt, de mindaddig eredménytelenül. A kedélyes betörők úgy látszik elég biztonságban érezték magukat, mert rablási műveletük közepette, még annyi időt is vettek maguknak, hogy két üveg budai keserűvizet üveget dugóhúzóval felnyitottak, s annak tartalmát az utolsó cseppig kiürítették.

— **Betöréses lopások.** A rend és csendőség dicséretére (?) felemlítjük, hogy: ismeretlen tettesek, (1) Kovács Ferencz nemesmiliticsi lakos kárára f. hó 2-án 14 drb. birkát, Mahán Antal csonoplai lakos kárára f. hó 6-án 112 frt. értékű fehér és ágyneműt és Gombár Imre b. kulai lakos kárára f. hó 7-én 29 frt. értékű fehérneműt elloptak. Előzőleg azonban a zárt ajtókat feltörték, de csupa udvariasságból a csend és rendőrség iránt, távozásuk után az ajtókat nyitva hagyták, hogy azon a csend és rendőrség ki vagy benézzen, a hogy neki jobban tetszik. Ugyhiszük azonban, hogy sehogysé látnak, mert a tömeges betörések daczára még eddig egy betörőt sem sikerült elfogniok.

— **A villanyos és a ló.** A civilizáció a szabadkai lovak között már lassan-lassan terjed. Nem mintha azt akarnók mondani, hogy a lovak gazdái és a lovatlan gazdák között szörnyen terjedne. Föltétlenül fenn tartjuk azonban a lovakra vonatkozó kijelentésünket, Szemmel láthatóan illusztrálja ebbéli állításunk igaz voltát az, hogy egy helybeli

lletőségű ló f. hó 13-án délelőtt a vasuti átjáró tájékán megvadult a villanykocsi zörejétől s akkorát rántott a saját alkalmosságán, hogy a fele helyben maradt, a két első kerékkel pedig tovább száguldott a fönnlételett ló a törvényszéki palota előfájáig amelyet szakszerűen felborított, s a benne ülő asszonyt a földre ültette. A villanyos pedig büszkén robogott tovább, kigonyolva a „Bácskai Hírlap“ f. évi október hó 6-iki számában közölt azon közleményét, a melyben a gyors közlekedést kárhóztatta. Látva, hogy sem a v. v. igazgatósága, sem a főkapitányság nem intézkedik az emberélet biztonsága érdekében, s nem tiltja be a város belterületén való lassabb közlekedést, azon úgyszólván, óhajunknak kell hogy kifejezést adjunk, miszerint bár egyikükhöz közelálló egyén részesüljön abban a szerencsében, hogy a villanykocsik alaposan megjijessék. Talán akkor lesz foganatja a mi szerény kérelmünknek!!!

— **Megfagyott.** Beregh Mihály kulpini lakos e hó 7-én este részegen jött Pirosról a csatorna partján. Petrovác alatt elesett, de részegsége folytán felkelni nem tudván, reggelre megfagyott.

— **A fűzfás utca mint olyan.** A fűzfás utca mint olyan, Szabadka városának egyik utcáját képezi. De mint ilyen — semmi esetre sem válik diszére, annak a köveze és főleg a járdája. Láttunk már hullámzó tengert, melynek habjait szélvihar korbácsolta fel a magasba, s bocsájtá ismét alá a mélységbe, de ez a hullámzás csak gyenge fogalom ahhoz a hullámzó és járdának csufolt uthoz képest, a mely a fűzfás utcái házak mellett elvonul. Láttunk már szélvihart, amely átláthatlan porfelleget korbácsolt fel egész a felhőkig, de még oly óriási nagyságu port minő ebben az utcában van, ilyen pormennyiség mig a Sahara sivatagban sem lehet. Ha tehát a fűzfás utca mint ilyen Szabadka szab. kir. város egyik belvárosi utcáját képezi, kérdjük az illetékes köröket, lesz-e a fűzfás utca Szabadkának egykor olyan utcája a melyre büszkén mutathatunk, s amelyen ha végig megyünk, nem gondolunk a tenger felkorbácsolt hullámaira, és a Sahara sivatag égi emelkedő porára? S vajjon úkunokáink megérik-e azt az időt?

— **Elfogott tolvaj cselédleány.** Stég Erzsébetet a Dr. Klein József rabbi kárára elkövetett lopás teltesét az újvidéki rendőrség tegnapelőtt újvidéken elfogta s biztos fedezet alatt Szabadkára kísértette. A tolvajcselédleánynál az elfogás idején 16 frt 15 krt találtak. A rendőrség előtt a hol tegnap kihallgatták azt vallotta, hogy az íróasztal fiókját nem törte fel, mivel a kulcs a zárban volt, s tagadja azt is, hogy 57 frtot lopott volna. Állítása szerint csak 30 frtot vitt magával. A rendőrség a kihallgatás befejezése után a megtévedt leányt átkísérteti az ügyészség börtönébe.

— **Tolvaj inas.** Grác Márton bognár inas tegnap délelőtt Szilasi Kornél szabadkai kereskedő üzletének kirakatából egy gyapot inget és egy pár téli cipőt ellopo futásnak eredt. A rendőrség azonban letartóztatta a korán érett enyveskező tolvajt.

— **A villanykocsik és a vasuti indóház.** Több oldalról érkezett panaszok folytán a villanyvasut igazgatóságának figyelmébe ajánljuk hogy kocsik az indóháztól a zombori kapuig egy idő óta nem közlekednek? Miután nézetünk szerint a villanykocsik sinei ezen a

vonalon is a czéblől lettek lerakva, hogy azok a közlekedésére állva közlekedjenek — kérjük az igazgatóságot hogy ez irányban multhatatlanul intézkedni sziveskedjék.

SZÍNHÁZ.

„A két tacsó.“

(színmű 3 felvonásban először adatott 1897. október 13.)

1 ső kép: Tiltott boldogság.

St. Hyriest kormányzó, ki már ősz szakált hord, meggondolatlanul egy ifju szép leányt Carment feleségül veszi, aki azonban egy huszártisztbe lesz szerelmes s bünbe hagyja magát csábítani. E bünös szerelemlről tudomást szerez Kerlor Helena grófnő, Carment fivérének felesége, ki elejét veendő a bekövetkező szerencsétlenségnek, felkeresi Dr. Albioza tüzértisztet s rábírija hogy Carmen leveleit visszaadva, szakítson vele.

2-ik kép: Sirba vitt titok.

Dr. Albioza átad Brisquet inasának egy tárczát, Carmen leveleivel azzal a megbizással hogy azt Carmennak kézbesítse. Utközben lova megbokrosodik, leveit lovasát, ki agyrázkodást szenvedve a kórházban — a hová a mentők viszik — meghal. Tárczáját a levelekkel, La Limace betörő — a kórház egyik betege — ellopja s a kórházból távozása után lakásán elrejtü.

3-ik kép: A férj bosszua.

St. Hyriest véletlenül egy levél birtokába kerül, a mely Kerlor grófnő czimére érkezett s azt férje jelenlétében át is adja neki. A levél Dr. Albioza tüzértisttől jött Carmen részére. Kerlor gróf nejtől megtudja, hogy édes anyja, ki közel lakik Párisban, beteg ugyan, de életét veszély nem fenyegeti, a miről ő maga má délelőtt meggyőződött. Váratlanul sürgöny érkezik, melyben Kerlor gróf anyjának halálhírért közli házuk egy barátja, Kerlor gyanuba veszi az asszonyt s kérdőre vonja, hogy hol volt délelőtt, ha — miként a sürgönyből kitűnik — nem volt anyja betegágyánál. Helena zavarba jön s nem talál mentséget, mivel férje nővéreinek bünét nem akarja elárulni. Kerlor kiragadja a St. Hyriest által átadott levelet kezéből s elolvassa annak tartalmát, nejt hűtlenséggel vádolja, ki végre is elárulja Carmen bünét. Kerlor nem hisz neki s elüzi őt, egyelőre szobájába. Ezalatt La Limace betörő rablási szándékkal behatol Kerlor házába, ahol a ház ura megcsipi és azon meggyőződéssel hogy a saját fia fattyu, átadja azt a betörőnek egy csomó bankjegyet kíséretében. Mikor a betörő távozik feleségének elmondja bosszuját. Helén megtudva ezen borzasztó tettet, eszméletlenül összeesik.

4-ik kép: A csavargók.

La Limace betörő és Zephirine asszony társas czéget képeznek. Évek mulva — a férj bosszua után — találkoznak velük Páris utcáiban. Kíséretüket két nagyobkacska fiu képezi. Claudinet lelencz fiu és Faufan, Kerlov gróf gyermeke. Foglalkozásaikra nézve mindannyian tolvajok. (Visszatekintés: St. Hyriest meghal s Carmen özvegy lesz. Kerlor gróf elvál feleségétől — a ki folyton elrablott gyermekét keresi — s idegen országba távozik.) A csavargók tanyája mellett templom áll, hova Helén imádkozni jár. Itt találkozik Carmennel és Dr. Albioze tüzértiszttel, majd később férjével is ki visszatért s ki még mindig szereti őt. Kerlor megtalálja La Limace betörőt s megvenni akarja gyermekét 30.000 frankért. Faufan azonban megszökött s így La Limace Claudinet adja oda Kerlovnak gyermeke gyanánt.

5-ik kép: A más gyermeke.

Claudinet bevezik, ápolják s mivel beteges, orvost rendelnek mellé s egy apácza ápolónőt, a ki felismeri Claudinet, ki ezelőtt kilencz évvel a kózkórházban már ápolta volt. De mivel Kerlor és neje között a szakítás csak 7 év előtt volt s gyermeke kilencz évvel ezelőtt nem lehetett kórházban, kiderül, hogy a más gyermeke Claudinet. Kerlov felkeresi La Limacet és követeli gyermekét. 300.000 forint váltságdíjat fizet a betörőknek, de mivel a gyermek eltűnt és így nem adhatják vissza, Kerlovot guzba kötik és elzárják. Ezalatt Faufan betoppan Helén lakásába, megtalálja ott Claudinet s végül kiderül, hogy Faufan az igazi gyermek. Az öröm nagy, de Faufan okos fiu s miután megtudja hogy a La Limace által elrabolt levelek nagy szolgálatot tehetnek szüleinek, éjjel kiszökök a házból és visszatér a tolvajtanyára,

6-ik kép: Az utolsó lopás.

Faufan jókor érkezik. A barlang üres, csupán Zephirine asszony van honn, aki azonban teljesen részeg. Faufan feltöri a szekrény fiókot, kilopja a tárczát a levelekkel s megtudva hogy Kerlov fogva van, megszabadítja a tőleléteitől s megmenti őt, előzőleg azonban felfedezi magát előtte mint gyermekét. A rablók megérkeznek s üldözöbe veszik a menekülőket, a kik azonban szerencsésen elmenekülnek.

7-ik kép: A megváltás.

Éjjel van, de Faufan felkölti anyját s átadja neki a visszarabolt tárczát. Mindenki nyugalomra tér, csak Claudinet nem, ki betegsége folytán nem lelt nyugalmat. Hirtelen felnylik az ablak, az üldözö rablók a szobába hatolnak s más áldozat híján Claudinet leszurva — elmenekülnek. A segélykiáltásra előrohannak mindannyian, de későn, mert Claudinet utolsó sóhajta meghal.

Ez a meséje Decourcelle Pierre két tacsójának, melyet Komor Gyula fordított le a valy magyarra, a Kriszlinavárosi színműszámmára.

«Minden jó, ha jó a vége» — ezt mondotta a fővárosi közönség is s mivel a «Két tacsó»-nak rossz a vége, nem ért el sem Budán, sem nálunk sikert. Három-négyszer adták összesen ezt a színművet a Kriszlinavárosi arénában, azután levették a színpadról s adacta tették. A darabnak van meséje az tagadhatatlan, de a kidolgozása sok helyütt nagyon gyenge, sőt egyes helyeken teljesen elveszti a természetességét. Pl az a jelenet, a mikor Faufan felfedezi önmagát, hogy ő az igazi gyermek s anyja kérdésére bizonyítékul egy képeskönyvet emleget, a melynek első lapját mint kis fiu eltepte, azután emlekszik még egy apára-nyárá s egy rózsaszínű bölcsoőre. S ez Decourcelle urnak elég bizonyíték arra, hogy ezáltal az anya benne gyermekét látta. Végül elfejejtkezett Decourcelle ur az író igazságszolgáltatásáról is, a mikor a gyilkosokat egyszerűen és elég kényelmesen kiszökötteti az ablakon, holott a segélykiáltásra elősiető Dr. Albioza kapitány, Kerlor gróf, a vakmerően bátor Faufan, Kerlorné, és végül az apácza a kellő pillanatban a szobába rohannak s ezek teljesen elegendők lennének arra, hogy a két gyilkost lefegyverezzék s az igazságszolgáltatásnak átadják. Kár hogy a szerző nem azzal tejezi be a halállal végződő színművét(?) hogy a betörőknek jó estét és szerencsés utat nem kívántat a berohanó társaságtól.

Az előadás menete különben jó s a rendezés is ez este feltűnően sikerült volt. Deréki (La Limace) és Lomniczyné (Zephiriene) szerepeikből valóságos kabinet alakot csináltak. Játékuk és alakításuk minden tekintetben kifogástalan volt. A két tacsó szerepét Boross Ferike (Faufan) és Hatala Györgyike (Claudinet) játszották. Hatala Györgyike ez este lépett fel először — nadrágszerepben. Első felhétéről, melyben nem fejtette ki eléggé tehetségét, ezuttal nem irunk. Boross Feike ma nadrágszerepében pajkos, kedves és ügyes volt. Lányi Irmá (Helena)-nak itélhetjük oda ez alkalommal az oroszlátrészt a dicsőségből. Drámai erővel játszott s számos kitéréseinek hatást keltő kereteiből egy pillanatra sem lépett ki. Természetes volt, s nyílt színen sűrű tapsokat aratott. Méltó partnere volt Lomniczy (Kerlor gróf), ki kis szerepét is ügyesen domborította ki. Makó Aidának (Barmen), Rélay St. Hyriest), Csiszérnek (Dr. Albioza), Ebergényinének (Simpl ce nővér) ez este kisebb szerep jutott. Mindannyian hálátlan szerepeiket a tölük már megszokott tehetséggel játszották és nagyban hozzájárultak ahhoz, hogy a közönség némileg élvezhette az előadást.

Ripp van Winkle, ez a bájos zenéjű operette került szerdán este színré színházunkban a czimszerepben Ferenczy Józseffel, a ki ez alkalommal tehetségének és hangjának megfelelő szerephez jutott. Telve érzéssel énekelt s hangszálai a felső regiszterekben is kellemesen érvényesültek. Ledovszky Mariska ez évadban (Lisbet) szerepében mutatta be magát másodsor. Kedves és eleven játékaival s iskolázott szép hangjával számos tapost aratott. Torossy Katicza (Katrina) kis szerepében egyaránt jól játszott és énekelt. A többi szerepről is dicserőleg emlékezhetünk meg. A díszítés és rendezés kifogástalan volt, ellenben a zenekar — mely jól játszott — gyengének bizonyult. Az operettet nagyszámú és élőkélő közönség nézte végig.

— **Színházi műsor.** Pénteken október 15-én „IV-ik László” Szombaton okt. 16-án „Kornevillai harangok” operette Sugár Arankával

— **Debreczeni Thália.** Mint a debreczeni lapokból olvassuk, Fay (Frankl) Flóra városunk szülőtte, ki f. évi október hó 1-én utazott le Komjáthi János debreczeni szinigazgató társulatához, hétfőn f. hó 11-én lépett fel először a debreczeni színházban Ohnet „Vasgyáros,“ ában, Clair szerepében. A színház ez este zsufoóságig megtelt Debreczen élőkélő közönségével, a melyet játékaival, a szó legszorosabb értelmében megbűvölt. Felvonások végén és nyílt jelenéseiben szünni nem akaró zugó tapsviharral jutalmazták játékát, s szinipályájának első estéjén két remek virág-csokorral lepték meg tisztelői. Legyen ilyen sikerekben folyton része Fay Florának, s mi mindenkor büszkék leszünk városunk szülőltére.

Törvénszék.

— **Fellebbezési tárgyalások.** F. évi október hó 18-án a szabadkai kir. törvénszék mint fellebbezési bíróságnál, nyilvános előadás útján a következő ügyek kerülnek elintézés alá. Előadó Dr. Magay Sándor kir. törv. bír. — Scheuer Erneszt c/a özv. Vukovich Ferencné, Kancsár Imre c/a Kancsár József, Kecskés István c/a Nagy Kálmán, Erdélyi Dóme c/a, Szalay György Gyurinovics Kálmáné c/a, Isikutz József Mihálykóvits Ulos c/a, Szücs Ödön Mészáros István c/a, Odor Éva, Kocsis György c/a, Jakobcsics Béla. — Előadó Dr.

Raskó István kir. törv. bír. Horváki Imréné c/a Dr. Bruck Samu, Grünfelder Károly c/a Balázs Ferenc és neje, Kolletár Ferenc és tsa. c/a Milánkovics András, Polyákovits György és tsa c/a Dulits György, Dr. Kemény Zsigmond c/a Szabó Pál és István. — Előadó Emánuel Győző kir. törv. bír. Uranovits Péter c/a Kósa Etel s tsa, Rózsa József c/a Vujkovits, Boldizsár Mihály Matity Arzen, c/a Pacsér község. Tölgyesi János c/a Győri János örökösei, id. Benedek Pál c/a Erdélyi Jakab és tsa, Braun Hermann c/a Hesky Bertalan, Kis Antal c/a Kis Erzsébet, Krenszl József c/a ifj. Goldstein Dávid, Horváth Akasztai Pál c/a. Szabadka sz. kir. város.

— **Fatolvajok.** Guhás István zentai napszamos kilenczéd magával néhanappán de gyakran el-ellátogatott Markovics J. zentai fakereskedő telepére, de nem tisztességes szándékkal. A díszes és nagyszámú kompánia huzamos időn át 253 frt értékű fadarabokat tűntettek el a telepről anélkül, hogy a hiányt a tulajdonos észrevette volna. De Gubás és társai vesztére Kramer Manó a czég képviselője véletlenül meglátta Gubás uram házában a főnöke tulajdonát képező fadarabokat, s e felfedezés után nyomban lefoglaltatta a lopott portékát s Gubást letartoztatta. A helyb. kir. törvénszék f. hó 13-án mondott ítéletet a fatolvajok bűnös fejére. Gubás Istvánt 7 havi börtönrre 6 tettes társát 8-8 napi fogházra és az ellopott fa értékének egyetemleges megfizetésére ítélte. A még hátralevő három vádtottat pedig az ellenük emelt vád alól felmentette. Az ítélet ellen Gubás és társai s terhükre a kir. ügyész is fellebezett.

— **Hamis bukás.** Schwarcz Markus jankováci szabómester sehogysem tudott boldogulni Sok volt az adóssága és kevés a jövedelme. A szabóipar szörny' mód pangott jankovácson! Hogy valamikép a küszöbön levő bukás elől meneküljön, kéjutásra indult Bpestre, s állítólag 3850 frtnyi készpénzt magához vette, hogy azzal a fővárosi hitelezőit kielégítse. A vasuti kocsiban azonban az a végzetes malheur érte, hogy tárczáját a 3850 frttal terhelve ellopták. Hitelezőihöz nem mehetett pénz nélkül, s nagy bubánatában mi telhetett tőle kaptá magát s elindult a rendőrségre s ott elpanaszolta a baját, s visszazonázott jankovácra. A fővárosi m. kir. reodőrség kereste heteken át az ismeretlen tolvajt de hiába, s ezalatt Schwarcz Márkus csődöt kért önmaga ellen. A szabadkai törvénszék a mely ez ügygyel foglalkozott Schwarcz Márkust azért mert üzletében sem könyvet nem vezetett, és czégét be nem jegyeztette a bitknv. 416 §-ának 2-3 pontja alapján 8 napi fogházra és egy évi hivatalvesztésre ítélte Az ítélet ellen egy a vádolt mint Farkas Zsiga védője, nemkü önben terhére a kir. ügyész is fellebezett.

Schwarcz Testvérek

kész férfi és gyermekruhák raktára
Szabadkán és O-Becsén.

Egy nagy raktár megvásárlása
folytán áruit bámulatos olcsó
árban árusítja el.

17763 tan. szám. 1897

Árlejtési hirdetmény.

Szabadka szab. kir. város közönsége egy zászlóalj honvé gyalogság és egy ezredtörzs részére laktanyát szándékozik építtetni, melynek költségei minegy 233 000 frtban irányoztatnak elő.

Ezen építkezés foganatosításának biztosítása czéljából az 1897 évi november hó 15-ik napjának d. e. 10 órájára Szabadka város polgármesteri hivatalában tartandó írásbeli zárt versenytárgyalás hirdettetik.

Az építkezés átalányösszeg fejében egy fővállalkozónak fog kiadatik.

Vállalkozni óhajtok kik a volt földmívelés ipar és kereskedelmi ministerium 1884 évi 46188 sz. magas rendeletével előirt feltételeknek megfelelnek, felhivatnak, hogy 50 kros bélyeggel elátott zárt ajánlataikat a feltételek szerinti 12.000 frtnyi bánatpénznek készpénzben, vagy a kormány által elfogadhatóknak itélt értékpapirokban való letételéről szóló elismervénynek csatolásával Szabadka szab. kir. város polgármesteri hivatalához a fent jelzett időig annyival inkább igyekezenek beadni, mivel a későbbben beérkezett ajánlatok figyelmébe nem fognak vételni.

Jogérvényesnek csakis a kiadott ajánlati mintán kitöltött ajánlatok fognak tekintetni.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek Szabadka város mérnöki hivatalánál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Az építkezésre vonatkozó tervrajzok, költségvetések és vállalati feltételek egyébként Szabadka város építész mérnökénél Váli Gyula úrnál és a tervező Sonkup Adolf kassai mérnök úrnál is megrendelhetők.

Szabadkán 1897 évi október hó 13-án.

Mamuzsich Lázár,
polgármester.

Hirdetmény.

Van szerencsém a mélyen tisztelt nagyrdemű közönséget értesíteni, hogy az eszthetikai kiképzetésre, a tánczoktatásra, az illemszabályzat tanítására a társadalmi kívánalmaknak megfelelő díszesen berendezett tanziskolámban (I. kör, Kazinczi (gombkötő) utca Schulhoff Herman-féle ház) 1897. évi október 17-től

ujabb táncztanfolyamot

nyitok. Beiratkozhatni d. u 4^{1/2}—7-ig és este 7—9 óráig.

Egyuttal bátor vagyok a n. é. közönség tudomására adni, hogy az általam szervezett, még itt nem látott legujabb magyar társas szalon tánczokat is tanítom, a melyet b. figyelmükbe ajánlok azon megnyugtató reményben, hogy kegyes pártfogásukat megnyerem és ezen újabb tánczfolyamomon részt vevendnek, a miért is bátor vagyok a jövőre való tekintettel hálás köszönetem nyilvánítása mellett magamat b. kegyökbe ajánlani,

kiváló tisztelettel

Nagy Antal.